

Til Finansdepartementet

11. september 2014

Tilrådning vedrørende Soco International plc.

Innhold

1	Sammendrag	2
2	Bakgrunn	2
3	Endringer i aktiviteten i blokk V	3
4	Etikkrådets vurdering	4
5	Tilrådning	4

1 Sammendrag

Etikkrådet anbefaler ikke lenger å utelukke SOCO International plc. (SOCO) fra Statens pensjonsfond utland (SPU). Den 17. oktober 2012 avga Etikkrådet tilrådning om å utelukke SOCO fra SPU på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet gjennom sin olje- og gassaktivitet i Virunga nasjonalpark i Den demokratiske republikken Kongo (DRC) ville være ansvarlig for alvorlig miljøskade. Finansdepartementet har ikke fattet noen beslutning i saken.

SOCO har interesser i blokk V i den østlige delen av DRC som i stor grad overlapper med Virunga nasjonalpark som også har status som FN (UNESCO) verdensarvområde for naturarv. SOCO har 85 prosent andel og er operatør i fellesforetaket som leter etter petroleum i blokken. SOCO har arbeidet med å kartlegge forekomsten av petroleumsressurser i blokken inne i Virunga nasjonalpark og har hatt planer om ytterligere aktiviteter inne i nasjonalparken.

Rådets tilrådning fra 2012 gjaldt risikoen for miljøskade knyttet til SOCOs fremtidige aktiviteter i Virunga. Virunga nasjonalpark hører til de mest artsrike verneområdene i verden. I juni 2014 inngikk SOCO en avtale med WWF om ikke å gjennomføre ytterligere lete- eller boreaktiviteter i Virunga så lenge nasjonalparken har status som verdensarvområde. Selskapet har i sitt brev til rådet i juli i år bekreftet at selskapets aktivitet i Virunga er stanset.

Når selskapets aktivitet er opphørt, anser rådet at det ikke lenger er en uakseptabel risiko for at selskapet vil være ansvarlig for alvorlig miljøskade i Virunga. Grunnlaget som tilrådingen om utelukkelse var basert på, har dermed falt bort. Etikkrådet anbefaler derfor ikke lenger å utelukke selskapet fra SPU.

2 Bakgrunn

Olje- og gasselskapet SOCO har virksomhet i Vietnam, Republikken Kongo (Brazzaville), DRC og Angola. Selskapet har hovedkvarter i London der selskapet også er børsnotert.

SOCO har en 85 prosent eierandel i blokk V i det østlige DRC gjennom datterselskapet SOCO Exploration and Production DRC Sprl. Statselskapet La Congolaise des Hydrocarbures (Cohydro) har en 15 prosent interesse. SOCO er operatør for fellesforetaket. Store deler av blokk V overlapper med Virunga nasjonalpark.

Virunga nasjonalpark er den eldste nasjonalparken i Afrika. Den er også en av de største på kontinentet og ligger i den mest artsrike regionen i fastlands-Afrika. På grunn av sine særlig viktige verdier har nasjonalparken fått flere internasjonale vernestatuser. Virunga har blant annet status som FN (UNESCO) verdensarvområde for naturarv og er et våtmarksområde av internasjonal betydning under Ramsar-konvensjonen. Nasjonalparken hører til de mest artsrike verneområdene i verden. Samtidig er nasjonalparken også truet og står på UNESCOs liste over truede verdsarvområder (*List of World Heritage in Danger*).¹

Den 17. oktober 2012 avga Etikkrådet tilrådning om å utelukke SOCO fra SPU på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet ville være ansvarlig for alvorlig miljøskade i Virunga nasjonalpark og verdensarvområde.

Kjernen i saken var den fremtidige risikoen for at lete- og utvinningsaktiviteter ville føre til alvorlig miljøskade på naturverdiene i parken. Rådet la særlig vekt på «at Virunga nasjonalpark og verdsarvområde er eit stort og viktig verneområde med globalt unike

¹ Per august 2014 er Virunga et av 20 verdsarvområder for naturarv som står på lista over truet verdensarv (<http://whc.unesco.org/en/danger/>).

verdiar, inkludert ein uvanleg stor variasjon i naturtypar og ein ekstremt stor rikdom av artar. Nasjonalparken har mange sjeldne og trua artar. Området er mellom anna eit FN verdsarvområde, eit våtmarksområde av internasjonal viktighet under Ramsar-konvensjonen og er inkludert i dei fleste globale prioriteringar innan biologisk mangfald og naturvern. Rådet peikar på at det finst svært få natur- og verneområde i verda som kan måle seg med Virunga nasjonalpark når det gjeld rikdom i det biologiske mangfaldet.»

Rådet fremholdt også sårbarheten til og truslene mot området og la vekt på at FN har plassert Virunga nasjonalpark på lista over truede verdensarvområder. «Olje- og gassaktivitetar i dette området vil resultere i alvorlege, negative konsekvensar for nasjonalparken. Rådet vurderer det som sannsynleg at olje- og gassaktivitetar i parken også vil resultere i auka tilflytting til området. Dette vil indirekte auke presset på naturressursane i parken sidan personar som flyttar til området i håp om arbeid og inntekter, mest truleg vil få delar av sine behov for mat og energi dekkja frå naturressursar hausta i parken på ulovleg vis. Dette vil bidra til ytterlegare press mot det sårbare området der parkforvaltninga har svært avgrensa ressursar til å handtere ei rekke alvorlege truslar mot eit stort område.»

Rådet mente vidare: «I den situasjonen som rådar i og rundt den sårbare nasjonalparken, finst det truleg ikkje avbøtande tiltak som kan hindre alvorlege skadar på nasjonalparken sinenaturverdiar om SOCO leitar etter og eventuelt utvinn olje eller gass i nasjonalparken. I høve til førebygging av skadar på verdsarvområdet vurderer rådet det slik at det berre er stopp i aktiviteten til SOCO i dei områda av blokk V som ligg i nasjonalparken, som vil ha tilstrekkeleg verknad. SOCO er tydeleg på sine intensjonar og planar og har opplyst at selskapet har fått naudsynte løyve frå styresmaktene i DRC og vil byrje kartlegginga av potensielle olje- og gassressursar inne i parken. På denne bakgrunn vurderer rådet framtidig risiko for alvorleg miljøskade som stor.»

3 Endringer i aktiviteten i blokk V

Den 11. juni 2014 ble det kjent at SOCO hadde inngått en avtale med organisasjonen World Wide Fund for Nature (WWF) der selskapet har forpliktet seg til: «*not to undertake or commission any exploratory or other drilling within Virunga National Park unless UNESCO and the DRC government agree that such activities are not incompatible with its World Heritage status.*» Avtalen innebærer også at SOCO har forpliktet seg til ikke å drive noen form for virksomhet i noe verdensarvområde: «*SOCO commits not to conduct any operations in any other World Heritage site. The company will seek to ensure that any current or future operations in buffer zones adjacent to World Heritage sites, as defined by the national government and UNESCO, do not jeopardise the Outstanding Universal Value for which these sites are listed.*»²

Selskapet skriver at det vil fullføre sitt arbeidsprogram i Virunga, som antas å være avsluttet i midten av juli 2014.³

Rådet skrev til SOCO 4. juli i år med blant annet spørsmål om hvorvidt selskapet ville engasjere seg i en prosess med myndighetene i DRC for å muliggjøre fremtidige aktiviteter i Virunga. SOCO bekreftet i sitt svar: «*We will honour our investment obligations regarding environmental baseline studies and social projects for as long as we have licence over Block V, a significant portion of which is outside VNP. We confirm that SOCO is not, and will not*

² Joint Statement by SOCO International plc and WWF, 11. juni 2014, tilgjengelig på <http://www.socointernational.com/joint-statement>

³ Se fotnote 2.

be, involved in any discussions between the Government of the Democratic Republic of Congo and UNESCO regarding the convention governing the administration of the VNP...However, should UNESCO and the DRC Government reach an accommodation on the convention that would allow further activity within VNP [Virunga National Park] or surrounding areas, the Company would then assess any further activity on its part within the economic and reputational parameters that are a consideration in all of our project evaluations. » SOCO skriver videre at det vil ta opp mot 12 til 18 måneder å vurdere utvinningspotensialet i blokken.⁴

På Verdensarvkomiteens møte i juni i år, gjentok komiteen at petroleumsvirksomhet er uforenlig med Virungas status som verdensarvområde, og anmodet myndighetene i DRC enda en gang om å ekskludere parken fra letekonsesjonene. UNESCO anmodet dessuten SOCO om å gi en skriftlig erklæring til UNESCO om sin posisjon vedrørende Virunga og andre verdensarvområder.⁵

4 Etikkrådets vurdering

Etikkrådet har vurdert om grunnlaget for anbefalingen om å utelukke SOCO fortsatt er til stede i lys av at selskapets aktivitet i blokk V og Virunga nasjonalpark er endret. I anbefalingen la rådet vekt på at alvorlig miljøskade bare kunne unngås dersom selskapets aktivitet i Virunga ble avsluttet.

Basert på informasjon fra SOCO legger rådet til grunn at SOCOs leteaktiviteter i Virunga nå er opphørt, og at selskapet heller ikke i fremtiden vil drive lete- eller utvinningsaktivitet i verdensarvområdet. Når selskapet ikke lenger har aktivitet i området, er det heller ingen risiko for at selskapet er ansvarlig for alvorlig miljøskade, og grunnlaget for tilrådninger er dermed falt bort.

Rådet vil imidlertid vurdere risikoen for alvorlig miljøskade på nytt dersom selskapet tar opp aktiviteten i Virunga, uavhengig av eventuelle endringer i grensene for verdensarvområdet.

5 Tilråkning

Etikkrådet anbefaler ikke lenger å utelukke SOCO fra investeringsuniverset til Statens pensjonsfond utland.

Ola Mestad
Leder
(sign.)

Dag Olav Hessen
(sign.)

Ylva Lindberg
(sign.)

Marianne Olssøn
(sign.)

Bente Rathe
(sign.)

⁴ SOCOs brev til Etikkrådet 8.juli 2014.

⁵ UNESCO World Heritage Committee Thirty-eighth session Doha, Qatar 15 - 25 June 2014. WHC-14/38.COM/16 , 7 July 2014, section 37, tilgjengelig på <http://whc.unesco.org/archive/2014/whc14-38com-16en.pdf>